

4.11.1966

...και το «κρυφό» του δικτατοριού».

ΚΡΙΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΡΕΝ: Κατά την χθεσινήν σύσκεψιν των στελεχών της Εθνικής Ριζοσπαστικής Ενώσεως (Π. Πιπινέλης, Π. Παπαληγούρας, Γ. Ράλλης, Κ. Τσάτσος, Ε. Αβέρωφ, Γρ. Κασιμάτης κ.ά.) δεν εθίγη το θέμα που προέκυψε εκ προχθεσινής ανακοινώσεως του Δ.Σ. της νεολαίας της ΕΡΕ, η οποία ανεκλήθη τας πρώτας πρωινάς ώρας, κατόπιν εντολής του αρχηγού της ΕΡΕ κ. Παναγιώτου Κανελλοπούλου. (Η ΕΡΕΝ κατήγγελλεν ως απαράδεκτον την κατηλείαν του ονόματος του κ. Κωνσταντίνου Καραμανλή, απεδοκίμαζε τας εναντίον του κ. Κανελλοπούλου επιθέσεις και επέκρινε τους βουλευτάς εκείνους, οι οποίοι εχρησιμοποίησαν ατυχείς φράσεις εις συνεντεύξεις που έδωσαν ή λέγουν ότι δεν έδωσαν.) Μετά την παρέμβασιν του κ. Κανελλοπούλου, τα μέλη του Δ.Σ. της ΕΡΕΝ υπέβαλον τας παραιτήσεις των και χθες ανακοινώθη εκ του Πολιτικού Γραφείου της ΕΡΕ ότι ο κ. Κανελλόπουλος έκαμε τας παραιτήσεις δεκτάς.

4/11/66

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝ

Ιδιοκτησία - Εκδόση
«ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ» Α.Ε.

5.11.66

ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΙΑ ΒΙΛΛΥ ΜΠΡΑΝΤ: Βόννη, 4.- Ο αρχηγός του Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος της Δυτικής Γερμανίας κ. Βίλλυ Μπράντ επρότεινε χθες την εσπέραν εις τον πρόεδρον της Βουλής κ. Γκερσπνμάγερ όπως διεξαχθή σύσκεψις διά τον σχηματισμόν Κυβερνήσεως συνασπισμού.

ΚΡΙΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΡΕΝ: Η παραιτηθείσα κεντρική διοίκησις της Νεολαίας της ΕΡΕ ενέμεινε, διά χθεσινήν ανακοινώσεώς της, εις τας καταγγελίας εις τας οποίας προέβη την Τετάρτην [2 Νοεμβρίου 1966], καταδικάζουσα την «σεναριοποίησιν» του κ. Κωνσταντίνου Καραμανλή και αποδοκιμάζουσα τας επιθέσεις εναντίον του κ. Παναγιώτου Κανελλοπούλου. Την ανακοίνωσιν υπογράφουν οι κ.κ. Χ. Καρατζάς, Π. Γραφάκος, Δ. Κωστόπουλος, Α. Νικολάου, Κ. Πρίντζος, Κ. Παπαδόπουλος, Κ. Στεφανάκος και Ε. Στεργιόπουλος. Παράλληλως, η διοίκησις της νεολαίας της ΕΡΕ Βορείου Ελλάδος έθεσεν εις την διάθεσιν του αρχηγού της ΕΡΕ κ. Π. Κανελλοπούλου τας παραιτήσεις των μελών της, εις ένδειξιν αλληλεγγύης προς την κεντρικήν διοίκησιν της ΕΡΕΝ.

5/11/66

19-7-15

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή: ΜΙΧΑΗΛΗΣ Ν. ΚΑΤΣΙΓΕΡΑΣ

49 χρόνια πριν στην «Κ» 19.VII.1966

ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΤΑ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑΣ: Ευμενείς αντιδράσεις εις μεγάλην μερίδα της Κοινής Γνώμης προεκάλεσεν η προχθεσινή ομιλία του αρχηγού της ΕΡΕ, εις την Χαλκίδα, διά της οποίας ο κ. Παναγιώτης Κανελλόπουλος καθώρισεν ενδεικτικώς τον δεκάλογον των στόχων μιας ειρηνικής επαναστάσεως, μέσα εις τα πλαίσια της ελευθερίας και των κρατούντων θεσμών. Η δήλωσις ότι αι εκλογαί πρέπει να γίνουν το αργότερον κατά το πρώτον ήμισυ του επομένου έτους εσχολιάσθη από τα απηχούντα τας απόψεις όλων των πολιτικών πτερυγών όργανα του Τύπου, όπως και - από ιδεολογικής πλευράς- η καταδίκη της δικτατορίας. [Συγκεκριμένως, είπεν ο κ. Κανελλόπουλος περί δικτατορίας]: «[...] Από μωράν ψευδαίσθησιν κατέχονται όσοι νομίζουν ότι με ολίγη ή πολλήν δόσιν δικτατορίας, με επίδειξιν αντιδημοκρατικής πυγμής, θα εξασφαλισθή η δύναμις αποκρούσεως των κινδύνων που απειλούν την χώραν [...]».

ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΑΠΟ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: Ο αρχηγός της Ενώσεως Κέντρου κ. Γεώργιος Παπανδρέου, σχολιάζων την σχετικήν περικοπήν του λόγου του κ. Κανελλόπουλου, είπε χθες τα εξής: «Τιμά τον κ. Κανελλόπουλον ο λόγος του εναντίον της δικτατορίας».

[Σημ. «Φ»: Η δικτατορία επεβλήθη ακριβώς οκτώ μήνες αργότερα, ανατρέψασα την κυβέρνηση Κανελλόπουλου.]

ΜΙΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ: Συναυλίαν δίδει ο κ. Μ. Θεοδωράκης μεθαύριον Πέμπτην 9 μ.μ. εις το Περιστερι με συμμετοχήν λαϊκής ορχήστρας και πέντε τραγουδιστών.

«Ιουλιανά» 1965 και 2015

Του ΚΩΣΤΑ ΙΩΡΔΑΝΙΔΗ

Πριν από πενήντα χρόνια, κατά μήνα Ιούλιο, άρχισε η αποσάθρωση του παλαιού καθεστώτος. Η Ένωση Κέντρου, την οποία είχαν συγκροτήσει υπό την ηγεσία του Γεωργίου Παπανδρέου τα πλέον επίλεκτα στελέχη του τότε πολιτικού κόσμου, είχε αρχίσει να αποσυντίθεται. Κακός δαίμων ο Ανδρέας Παπανδρέου· τραγική μορφή ο πατέρας του· η χώρα προ ολοκαυτώματος.

Εκ παραλλήλου, ο ηγέτης της ΕΡΕ Κωνσταντίνος Καραμανλής είχε αρχίσει από ετών να εκδηλώνει σημεία νευρικότητας. Παραιτήθη από την πρωθυπουργία τον Ιούνιο του 1963, για ασήμαντο αφορμή — διαφωνών για ένα ταξίδι του βασιλικού ζεύγους στο Λονδίνο, με το επιχείρημα ότι η σύζυγος του εγκλειστού στελέχους του ΚΚΕ, η Μπέτυ Αρπατιέλου, θα ηγείτο αντιμοναρχικής διαδηλώσεως. Εάν ήταν δυνατόν ποτέ το παράνομο ΚΚΕ να καθορίζει το πρόγραμμα του ανωτάτου άρχοντος της Ελλάδος.

Τον Δεκέμβριο του 1963 ο Καραμανλής αποχωρούσε από την Ελλάδα, μετά την ήττα της ΕΡΕ στις προηγηθείσες εκλογές, και ο συμπαθής και ταυτοχρόνως ταλαίπωρος Παναγιώτης Κανελλόπουλος ανέλαβε την ηγεσία ενός κόμματός, τα στελέχη του οποίου τον αμφισβητούσαν περίπου ευθέως.

Η διαρκής εμφάνιση της κρίσεως στην Ένωση Κέντρου, η δηλητηριώδης αντιπαράθεση με την ΕΡΕ, έφεραν πραξικοπηματικώς στην εξουσία μία δράκα επιδόρων αξιωματικών, με το επιχείρημα ότι θα έσωζαν τη χώρα από τον κομμουνισμό. Το μόνο που επέτυχαν ήταν η επαναφορά εκείνων των πολιτικών που υπήρξαν οι επιτελάρχες της κρίσεως του '60 και δημιούργησαν τις προϋποθέσεις για την πλήρη ιδεολογική κυριαρχία της Αριστεράς σε όλη τη διάρκεια της μεταπολιτεύσεως. Οι ευθύνες επιρρίφθηκαν στον Βασιλέα Κωνσταντίνο. Η «Ιστορία» γράφεται από τους νικητές και εν προκειμένω από τους πολιτικούς της μεταπολιτεύσεως.

Τα Ιουλιανά του 2015 προέκυψαν δίχως την εμπλοκή των ανακτόρων, επί Δημοκρατίας. Είναι η κορύφωση μίας αφρόνου διαχειρίσεως της ευρωπαϊκής πορείας της Ελλάδος. Από την 1η Ιανουαρίου 1981, οπότε η Ελλάδα εντάχθηκε πλήρως στην ΕΟΚ, και για δεκαετίες, διαδοχικές κυβερνήσεις απέτυχαν οικτρά να προσαρμόσουν το οικονομικό και πολιτικό σύστημα στα ευρωπαϊκώς ισχύοντα. Κάτι σαν τους Βόσνιους που άρχισαν να περιφέρονται στα ανάκτορα του Χόφμπουργκ, όταν οι Αψβούργοι προσάρτησαν τη χώρα τους.

Η κρίση του 2010 εσάρωσε τη μεσαία και τις ασθενέστερες οικονομικές τάξεις· τα κόμματα που κυριάρχησαν στη μεταπολίτευση συνετριβήσαν —όπως το ΠΑΣΟΚ— ή διασπάσθηκαν —όπως η Ν.Δ. Έτσι ανεδείχθη ο ΣΥΡΙΖΑ. Πρόκειται για τη μετενσάρκωση της ΕΑΜικής «κυβερνήσεως του Βουνού» —στην οποία μετείχαν και τότε επίλεκτα άτομα της ανωτάτης αστικής τάξεως— που εισέβαλαν στα άδυτα του ευρωπαϊκού κατεστημένου.

Συνεκλονίσθη η καθεστειακή τάξη —εγχώριος και ευρωπαϊκή— και άρχισαν να αιωρούνται σκέψεις, πρωτόλεια σχέδια ανατροπής του ΣΥΡΙΖΑ. Τίμη τρόπω, όμως; Διά αρμάτων μάχης, διασπάσεως, «οικουμενικών» ή «τεχνοκρατικών» κυβερνήσεων; Όλα αυτά δοκιμάσθηκαν και απέτυχαν και επανέφεραν το πρόβλημα σε οξύτερη μορφή. Η μόνη διέξοδος είναι η συνομολόγηση μίας συμφωνίας παραμονής της χώρας στο ευρώ. Αλλως, η απόλυτος καταστροφή.

Όσο για τον ΣΥΡΙΖΑ και τον πρωθυπουργό κ. Αλέξη Τσίπρα, θα μπορούσε να ανακαλέσει κανείς στη μνήμη —με τις αναγκαίες προσαρμογές βεβαίως— αυτό που έλεγε ο απανθρώπου ψυχραιμίας κ. Κωνσταντίνος Μητσοτάκης, απευθυνόμενος στον αλήστου μνήμης Μένιο Κουτσόγιωργα: «Θα το πούμε το πικρόν ποτήριον». Ας προσέχαμε όλοι τα τελευταία τριάντα πέντε χρόνια.

K 12-7-15

K 7-8-15

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή: ΜΙΧΑΗΛΗΣ Ν. ΚΑΤΣΙΓΕΡΑΣ

49 χρόνια πριν... 7-VIII-1966

ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ ΠΡΟΣ ΠΑΣΑΛΙΔΗΝ:

Αναγνωρίζων την κρισιμότητα της καταστάσεως, οφειλομένην εις καθαρώς πολιτικούς λόγους, ο αρχηγός της Εθνικής Ριζοσπαστικής Ενώσεως (ΕΡΕ) κ. Παναγιώτης Κανελλόπουλος απέρριψε την πρότασιν της Ενιαίας Δημοκρατικής Αριστεράς (ΕΔΑ) περί κοινής συνεννόησεως όλων των κομμάτων. Εις απάντησίν του εις σχετικήν επιστολήν του προέδρου της ΕΔΑ κ. Ιωάννου Πασαλιδή, ο κ. Κανελλόπουλος τονίζει ότι αρμόδιος διά την πρόκλησιν συναντήσεως των εκπροσώπων των κομμάτων προς αντιμετώπισιν παντός σπουδαίου εθνικού προβλήματος θεωρεί τον Ανώτατον Αρχοντα. Και, ενώ αποκλείει ο αρχηγός της ΕΡΕ την συμμετοχήν της ΕΔΑ εις ευρύτεραν εθνικήν σύσκεψιν, προσθέτει ότι αι συμφωνίαι ή διαφωνίαι των κομμάτων επί οιοδήποτε ζητήματος εκδηλούνται εις την Βουλήν με την επιβαλλομένη δημοκρατικήν δημοσιότητα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: Εγγραφον απάντησιν εις την επιστολήν του προέδρου της Ενιαίας Δημοκρατικής Αριστεράς, ο οποίος προτείνει κοινήν συνεννόησιν όλων των κομμάτων προς αντιμετώπισιν των κατ' αυτόν, υπαρκτών κινδύνων «περαιτέρω εκτροπής», δεν έδωσεν ο αρχηγός της Ενώσεως Κέντρου κ. Γεώργιος Παπανδρέου. Ερωτηθείς σχετικώς εδήλωσεν ότι τας απόψεις του εξέθεσε προς τους εκπροσώπους της ΕΔΑ, οι οποίοι τον επεσκέφθησαν, προφορικώς.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: Παράλληλον προς την Ενιαίαν Δημοκρατικήν Αριστεράν τοποθέτησιν όσον αφορά την στάσιν των κομμάτων προς έξοδον εκ της πολιτικής κρίσεως έλαβε και ο κ. Ανδρέας Παπανδρέου, εις λόγον του εκφωνηθέντά χθες την εσπέραν εις συνεστίασιν στελεχών της Ενώσεως Κέντρου Αλεξανδρουπόλεως.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΣΑΛΙΔΗΣ: Εις την επιστολήν του [...] ο πρόεδρος της ΕΔΑ κ. Ιωάννης Πασαλιδής εκφράζει ανησυχίαν διά την εξέλιξιν της πολιτικής ζωής της χώρας και υπογραμμίζει τας ευθύνas της πολιτικής ηγεσίας, ασχέτως προς τας εκτιμήσεις εκάστου επί των αιτιών της δημιουργηθείσης καταστάσεως. Αι φήμαι, προσθέτει, περαιτέρω εκτροπής από το πολίτευμα, με μικροτέραν ή μεγαλυτέραν δόσιν δικτατορικών λύσεων, αντιμετωπίσθησαν με καταδίκην εκ μέρους των πολιτικών αρχηγών και του προέδρου της Κυβερνήσεως [Στεφάνου Στεφανοπούλου]. Οι κίνδυνοι στρέφονται εναντίον της υπάρξεως υπευθύνων κομμάτων και πολιτικής ηγεσίας. [...] Αι απόψεις των κομμάτων όσον αφορά τας νέας εκλογάς είναι απολύτως σαφείς και διευκολύνουν την ομαλήν εξέλιξιν. Αγεφύρωτοι διαφοραί δεν υπάρχουν. Αι ευθύνηαι της πολιτικής ηγεσίας και η κοινοβουλευτική ιστορία των πολιτικών ηγετών είναι ικαναί να γεφυρώσουν τας διαφοράς αντιλήψεων.

Επιστολές

ΕΣΤΙΑ
11-8-15

Τό 1944 στή Μεσσηνία

Κύριε Διευθυντά,

Στήν παρουσίαση του βιβλίου του Gus Myles, Έπιχείρηση «Μάννα» (Εκδόσεις ΑΩ) από την Κυρία Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου («Εστία», 11-12.7.2015) θά ήθελα νά προσθέσω καί τά εξής, τά όποια παραλείπονται από τόν συγγραφέα ός καί τόν συγγραφέα τής Εισαγωγής καί τά όποια είναι σημαντικά:

1. Ο συγγραφέας, αναφερόμενος στήν απόβαση στά Κύθηρα τής Δυνάμεως του 9 Commando, υπό τήν διοίκηση του αντισυνταγματάρχη Ronnie Tod ός καί άλλων στρατιωτικών τμημάτων (σσ. 36-37), παραλείπει νά μνημονεύσει ότι τήν ίδια ήμερομηνία αποβιβάσθηκε καί ή Β' Μοίρα του Ίεροϋ Λόχου (βλ. PRO WO 204/22, Employment Greek Sacred Regiment, 11 September 1944, Ί. Μανέτα, Ίερός Λόχος 1942-1945, Αθήναι 19793, σ. 169).

2. Στά Κύθηρα έφθασε στις 26.9.1944 ό Παναγιώτης Κανελλόπουλος ός «Υπουργός αντιπρόσωπος τής Έλληνικής Κυβερνήσεως διά τήν Πελοπόννησον». Τήν επομένη, 27.9.1944, τό απόγευμα αποβιβάσθηκε στό λιμάνι τής Καλαμάτας, επιβαίνων

βρετανικής άκταιωρού, όπου έλαβε μέρος στις έορταστικές εκδηλώσεις του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ (ΚΚΕ) για τά τριχρονα του ΕΑΜ. (βλ. Παναγιώτη Κανελλόπουλου, 1935-1945. Ένας άπολογισμός, Αθήναι 1945, σ. 60. Του ίδιου, Ήμερολόγιο 31 Μαρτίου 1942-4 Ίανουαρίου 1945, εκδ. Κέδρος, Αθήνα 1977, σσ. 647 κ.έ.).

3. Στις 26 Σεπτεμβρίου 1944 κατέφθασαν στήν Καλαμάτα, επιβαίνοντες δύο τορπιλλακάτων, 70 άνδρες του 9 Commando μέ τόν διοικητή τους Ronnie Tod. Αντικειμενικός σκοπός των Commandos ήταν νά συνοδεύσουν τόν Π. Κανελλόπουλο νά μεταβεί στήν Τρίπολη, προκειμένου νά γίνει ή παράδοση του Β' Αρχηγείου Χωροφυλακής Πελοποννήσου υπό τόν Συνταγματάρχη Διονύσιο Παπαδόγγωνα καί νά αποτραπεί ή αίματοχυσία, όπως είχε προηγηθεί στόν Πύργο καί τήν Καλαμάτα. Τά τής δράσης του 9 Commando από 26-29.9.1944 έχουν καταγραφεί στήν άπόρρητη έκδοση του Ronnie Tod, πού φυλάσσεται στα Βρετανικά Αρχεία (βλ. PRO WO 204 8461, Sheet 11, App. II/16 Feb. 1945. Πρβλ. Donald Hamilton-Hill, S.O.E. Assignement, εκδ. William Kim-

ber, London 1973, σ. 135. Στήν σ. 140 γίνεται αναφορά στο γεϋμα πού είχε παραθέσει ό Άρης Βελουχιώτης στήν Τρίπολη. Ο D. Hamilton-Hill ήταν ύποδιοικητής του 9 Commando. Παναγιώτη Κανελλόπουλου, Τά χρόνια του Μεγάλου Πολέμου 1939-1944, Αθήναι 1964, σ. 107, όπου καί σημείωση).

4. Λεπτομέρειες για τήν δράση του 9 Commando στήν Καλαμάτα καί τήν Τρίπολη ός καί τά τής άφιξεως του Παναγιώτη Κανελλόπουλου στήν Καλαμάτα καί τής συμβολής του στήν άποτροπή τής περαιτέρω αίματοχυσίας από πλευράς ΕΑΜ/ΕΛΑΣ (ΚΚΕ) βλ. καί στα βιβλία μου: α) Καλαμάτα, Κατοχή-Αντίσταση-Άπελευθέρωση, Τόμος Στ' (6.9-30. 11.1944), Καλαμάτα 2007, σσ. 406-471, όπου τό κεφάλαιο «Η άφιξη του Παναγιώτη Κανελλόπουλου στήν Καλαμάτα (27 Σεπτεμβρίου 1944)». Πρβλ. καί τό προσφάτως κυκλοφορήσαν βιβλίο μου: β) Ο Μυστικός Τύπος τής Μεσσηνιας στα χρόνια τής Κατοχής (1941-1944) καί ό Τύπος τής «Λαϊκής Έξουσίας» μετά τήν Άπελευθέρωση (1944), Καλαμάτα 2014, σσ. 197-205, 206-208.

Εύχαριστώ για τήν φιλοξενία,
Νίκος Ί. Ζερβής